

Μὲ τὴν ἔκδοση τῆς «Υδρίας»

Ἡ ἀνάσα πού μᾶς ζεῖ μᾶς δίνει, ἀνθρωπισμένη ἀπ' τὸ βιολογικὸ μᾶς ἑαυτὸ, τὴ δυνατότητα νὰ θάλλουμε ἀπὸ μέσα μᾶς στὸ φῶς, στὸ χῶρο τοῦ κόσμου τὸ ρυθμὸ μᾶς, τὴ μουσικὴ τῆς ὑπαρξῆς μᾶς πού ζεῖ κατὰ ἓνα ρυθμιζόμενο ἀπ' τὴ λαχτὰρα μᾶς τρόπο· ἀνασαίνουμε καὶ μιλάμε γιὰ νὰ φανεῖ πῶς ἀνασαίνουμε, πῶς ζοῦμε, ποιὸς εἶναι ὁ δικὸς μᾶς ρυθμὸς, ὁ δικὸς μᾶς τρόπος νὰ δένουμε σὲ μορφὴ πραγματικὴ, δηλαδὴ ζωντανή, τὸ ρυθμὸ τοῦ κόσμου, τὸ ὕψος του, τὴν ἀπιαστὴ μορφὴ του, πού γίνεται γύρω μᾶς φύλλα, πουλιὰ, δουνὰ καὶ ἀστέρια. Ὁ χτύπος τῆς καρδιάς μᾶς, τὸ ταξίδι πού κάνει τὸ αἷμα μᾶς στὴ γεωγραφία τοῦ κορμιοῦ μᾶς, οἱ παλμοὶ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου πού μπαίνουν μέσα μᾶς νὰ διωθοῦν, ὅλα μετρημένα στὸ περπάτημα, στὶς κινήσεις μᾶς, δίνουν τὴν εὐτυχία τοῦ λόγου. Ἀπὸ κει ὡς τὸ στεναγμὸ, τὸ γέλιο, τὸ μίλημα ὑπάρχει μιὰ ἐνιαία ἀπόσταση συμπληρωμένη ἀπ' τὴν προσωπικὴ μᾶς ζωὴ. Ὄταν στὸ λόγο μᾶς ἡ ἀνάσα μένει ἀνάσα καὶ κρατᾷ ζωντανὰ τὰ φύλλα καὶ τὰ τὰ πουλιὰ καὶ τὰ δουνὰ καὶ τ' ἀστέρα, ὅταν δ, τι λέμε ζεῖ μὲ τὴ ζωὴ μᾶς, τότε μιλάμε πραγματικά.

Ἡ ποίηση μιλάει πραγματικά. Ἐχει ὁλόκληρη τὴ μαγεία τῆς τροπῆς τῆς ζωῆς σὲ λόγο. Θὰ λέγαμε κιόλας, πῶς ὁ ἀρχικὸς λόγος εἶναι ποιητικὸς· ἡ ἐναρθρὴ ποιητικὴ γλώσσα εἶναι ἡ σαφέστερη μορφὴ αὐτοῦ τοῦ ποιητικοῦ λόγου πού ἔχει μέσα του τὴ δυνατότητα νὰ δώσει καὶ ἄλλες μορφές ἔξω ἀπ' αὐτὲς πού ἔχει δώσει ὡς τώρα στὴν τέχνη. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μαγεία τῆς γλώσσας ὁρίζεται ἀνὰ μέσα στοὺς ἀνθρώπους, ἡ πραγματικὴ ποιητικὴ γλώσσα ὑπάρχει μόνο μὲ μιὰ διὰ τοῦ ὑποκειμένου δίωξη τοῦ ἀνθρώπινου λόγου: ὅταν μιλάς ποιητικά, εἶσαι μπροστά ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ λές τὴν ἀνθρωπιά τοῦ ἀνθρώπου ἑναὶ τῆς κοσμικότητος τοῦ κόσμου· μιλάς γιὰ τοὺς ἀνθρώπους στὸν κόσμο, νιώθοντας τὴ μαγεία τοῦ ὅτι δὲ δρίσκεσαι στὸ κενὸ καὶ ὅτι δὲν προδίνεις οὔτε τὸν κόσμο οὔτε τοὺς ἀνθρώπους. Ἔτσι, σὲ τελευταία ἀνάλυση, ἀνασαίνω καὶ μιλάω ποιητικά εἶναι δυὸ διαδοχικὲς μορφές ζωῆς.

Τὸ κακὸ ξεκινάει ὅταν πᾶς νὰ γράφῃς τὴν ἀνάσα σου. Τότε ἔχεις τὴν ἄμεση αἰσθησιὴ πῶς τὰ φύλλα τοῦ δέντρου γίνονται ἄζωα φύλλα χαρτιοῦ. Ἡ μόνη σωτηρία εἶναι ἡ μνήμη τοῦ προφορικοῦ λόγου, τὸ δασκάλεμα ἀπ' αὐτόν. Σὲ ὅσο βαθμὸ τὸ μέτρο καὶ ὁ ρυθμὸς τοῦ ζωντανοῦ λόγου δένονται (μὲ πολὺ ἀγῶνα καὶ μόχθο ζωῆς) στὸ χαρτί, στὸν ἴδιο βαθμὸ μένει καὶ δὲ χάνεται ἡ ποίηση. Καί, δυστυχῶς, στὸν πολιτισμένο μᾶς κόσμο γράφουμε, δὲ λέμε ποίηση· δὲ γίνεται μάλιστα ἀλλιῶς. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔτσι εἶναι τὰ πράγματα, πρέπει ὁπωσδήποτε ν' ἀναγόμεσθε στὸν προφορικὸ λόγο, τὸ δικὸ μᾶς ὅρισκεται μὲσα στὸν λόγο τῶν ἀνθρώπων γύρω μᾶς· πρέπει ἀναγκαστικὰ νὰ κρατᾶμε τὸν παλμὸ τῆς ζωῆς ἐν τῷ πῶ καὶ χρόνῳ ζωντανὸ μέσα μᾶς ὅταν πᾶμε νὰ γράψουμε. Καὶ πρέπει ἀκόμη αὐτὴ ἡ ζωὴ νὰ εἶναι πλατεῖα καὶ ἀπλή, βαθειὰ καὶ καθαρὴ, νὰ μακραίνει στὸ χρόνο καὶ νὰ μᾶς ζυγώνει στὸν τόπο, νὰ φέρνουμε στὸν τόπο μᾶς ὅσο πολὺ χρόνο βαστάμε νὰ τοῦ δώσουμε· πρέπει νὰ ζοῦμε σήμερα, πατώντας χῶμα καὶ ἀνασαίνοντας ἀέρα, ὅσο πιὸ πολλὴ ἀπ' τὴ ζωὴ πού φέρνει τὸ αἷμα μᾶς: τὸν πατέρα μᾶς καὶ τοὺς πατέρες μᾶς, πού ὅλοι ἦταν ἀνθρωποὶ καὶ τίποτα ἄλλο· ὅπως ἀπ' τὸ γιὸ μᾶς βλέπουμε τὸ μέλλον, ἀπ' τοὺς πατέρες μᾶς βλέπουμε τὸ παρελθόν: εἶναι καὶ τὰ δυὸ ἀνθρώπινα καὶ τίποτα ἄλλο.

Ἐκτός ὅμως ἀπ' τὸν προφορικὸ λόγο βρίσκεται στὴ διάθεσή μᾶς ἡ λαϊκὴ, ἡ προφορικὴ ποίηση: ἔτοιμοι ρυθμοί, δοσμένα μέτρα, διωμμένη ποιητικὴ γλώσσα, πραγματικὴ ὅσο τὸ φυσικὸ ἀντικείμενο. Εἶναι τὰ τραγούδια μᾶς, πού ἡ ἀπλούστερη, ἡ ἀρχέγονη μορφὴ τους εἶναι τὰ τσακίσματα, τὰ γυρίσματα. Ἐνα τσάκισμα εἶναι πλήρης ποίηση καὶ μαζί ἐλάχιστα ἀπέχει ἀπ' τὸ ἐπιφώνημα, πού εἶναι μόνο συναισθηματικὰ φορτισμένο. Γι' αὐτὸ δρίσκουμε κάποτε στὰ γυρίσματα λέξεις χωρὶς νόημα, πού ὅμως

μιλᾶνε ἡχητικά· νομίζουμε πῶς αὐτὸ εἶναι τὸ ἀμεσώτερο μίλημα: ἐναρθρὸς λόγος, μουσικὴ, κίνηση ζωῆς μὲ μοναδικὴ λιτότητα δοσμένα. Νὰ λοιπὸν μιὰ ἀρχὴ μελέτης.

Ἀπὸ τὰ γυρίσματα στὸ στίχο καὶ στὶς ὁμάδες στίχων ἢ στὶς ποιητικὲς φόρμουλες πού ἔρχονται ἀπ' τὸ ἀπώτατο παρελθόν ἢ ἀπόσταση εἶναι τουλάχιστον ἀνάλογη πρὸς τὴ χρονικὴ τους διαφορὰ, ἀφοῦ ὁ στίχος ἢ ἡ φόρμουλα ἔχει μιὰ γλωσσικὴ ἱστορία πού ἐνδιαφέρει ἀπόλυτα, ἐνῶ τὰ γυρίσματα ἐνδιαφέρουν βασικὰ σὰν ἀρχικὲς ποιητικὲς μορφές, εἶναι στ' ἀλήθεια ἀ-χρονικά. Τὸ νὰ μελετήσεις λοιπὸν τὸ δημοτικὸ τραγούδι προτοῦ μελετήσεις τὰ γυρίσματα καὶ μεμονωμένους στίχους εἶναι κάτι μάταιο, δὲ θὰ δώσει τίποτα οὐσιαστικὸ. Καὶ ἀπ' τὸ τσάκισμα στὸ στίχο καὶ ἀπ' τὸ στίχο στὴν ἱσορροπημένη ποίητικὴ μορφὴ εἶναι ταξίδι μεγάλο, πού δὲ συνομεύεται.

Ἔτσι μελετημένα τὰ τραγούδια μᾶς γίνονται ἕνας ὁλόκληρος κόσμος, μὲ ποικιλίες χρονικές, μὲ τοπία ἀτέλειωτα καὶ γοητευτικὰ καινούργια ἢ καινούργωμένα. Μὲ δυὸ λόγια, μελετώντας τὸ δημοτικὸ τραγούδι ἀρχίζεις νὰ καταλαβαίνεις τί θὰ πεῖ ἑλληνικά. Ἄν δὲ ζήσεις αὐτὴ τὴν ἐμπειρία, ἑλληνικά ζωντανὰ καὶ μιλούμενα δὲ γίνονται νὰ γράφεις.

Δὲν ἔχουν διαβάσει πολλοὶ ποιητὲς μᾶς ἔτσι τὸ δημοτικὸ μᾶς τραγούδι μετὰ τοὺς Κρητικούς καὶ τὸ Σολωμό. Τὸ διάβασαν δέβαια οἱ ρομαντικοί, ἀλλὰ τὸ ἔπαιρναν κάπως πολὺ γραφικὰ - καὶ δὲν τοὺς ἐμπόδιζε κατ' ἀνάγκην ἡ γλώσσα τους, ὅπως δείχνει τὸ παράδειγμα τοῦ Κάλδου, πού ἔχει στὴν ποίησή του δημοτικὸ τραγούδι καὶ πολὺ εἶναι ἀπ' αὐτὸ καὶ τὸν ἑλληνικὸ ρυθμὸ τοῦ λόγου ὠφελημένος· τὸ διάβασε ὁ Κρυστάλλης (ὁ γενναῖος στὰ χρόνια ἐκεῖνα Κρυστάλλης), ἀλλὰ δὲν διδάχθηκε, μιμήθηκε, καὶ κάποτε μὲ κάποια ἔπαρση· τὸ διάβασαν πάρα πολλοὶ τότε καὶ μετὰ καὶ πολλὰ μᾶς εἶπαν κι ἀφῆσαν πίσω τους: γιατί δὲν ὑπάρχει νεοελληνικὴ λογοτεχνία ξεκινημένη, ὅπως ὁ Σολωμός, ἀπ' τὸ δημοτικὸ τραγούδι; Γιατὶ σήμερα καὶ ὁ τελευταῖος ποιητὴς νομίζει πῶς μπορεῖ νὰ μιλάει χωρὶς κανένα σεβασμὸ γιὰ τὸ τραγούδι μᾶς; Γιατὶ ἡ ἐκτίμησή μᾶς γι' αὐτὰ εἶναι βασισμένη κυρίως σὲ λαογραφικὲς θέσεις ἢ σὲ ξώπετσα διαδόσματα, ἀφοῦ εἶναι δέβαιο πῶς ὑπάρχουν πολλοὶ ἀνθρωποὶ πού ζοῦν σὲ διαρκὴ ἀναστροφή μὲ τὰ τραγούδια μᾶς;

Νομίζουμε πῶς ἡ ἀποθάρρυνση γιὰ τὴν δυνατότητα ἐπικοινωνίας μ' ἓνα κοινὸ πού εὐκόλα ἐντυπωσιάζεται εἶναι ἡ ἀπάντηση. Σὲ κάθε ἐποχὴ ἀπὸ κάτι ἐντυπωσιάζονται οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ «λογοτέχνες» προσαρμόζονται. Ἀντρες σὰν τὸ Σολωμό δὲν ἔχει πολλοὺς ἢ νεοελληνικὴ μᾶς ποίηση. Κι ὅμως καμιά σχεδὸν ἐπίδρασή του δὲ μένει σήμερα. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀναγκαστικὴ μιὰ ἀποφασιστικὴ τὴν πού θὰ ἔλυνε τελεσίδικα τὸ πρόβλημα; Ἡ λύση εἶναι ἔτοιμη. Τὸ δημοτικὸ τραγούδι εἶναι ἀναγνωσμάτιο ποίησης καὶ θὰ εἶναι γιὰ πάντα - ὅπως ἀκριδῶς ἦταν ἡ συγκαιρικὴ του ποίηση γιὰ τὸν Ὀμηρο καὶ τοὺς Λυρικοὺς καὶ γιὰ τὸν Κορνάρο καὶ γιὰ τὸ Σολωμό.

Πῶς θὰ διαβάσουμε, αὐτὸ εἶναι θέμα προσωπικὸ. Νομίζουμε ὅμως πῶς μιὰ σωστὴ μελέτῃ θὰ πρέπει νὰ ἐνταχθεῖ στὸν ὅλο χῶρο τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνικῆς παράδοσης, ἀπ' τὸν Ὀμηρο ὡς τὰ σήμερα, χωρὶς νὰ παραλειφθεῖ ἡ ἑλληνιστικὴ ἐποχὴ καὶ τὸ Βυζάντιο. Καὶ μᾶς εἶναι ἀδιανόητο πῶς μπορεῖ νὰ διαβάσει κανεὶς ποίηση τῆς γλώσσας τοῦ, ἂν οἱ γραμματικὲς καὶ οἱ ἄλλες ἐξωτερικὲς μεταβολές τὸν ἐμποδίζουν νὰ τὴν δεῖ στὴν πρωτότυπότητά τους γλώσσα. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο τὸ μεγάλο διάδομα: λίγοι στίχοι μποροῦν νὰ διδάξουν πολλὰ καὶ πιὸ πολλοί, πιὸ πολλὰ. Κι ἔπειτα, πῶς νὰ καταλάβει κανεὶς ὅτι κατ' ἀνάγκην ἕνας δημοτικὸς στίχος εἶναι πιὸ εὐκόλος ἀπὸ ἓνα στίχο τοῦ Ρωμανοῦ ἢ τοῦ Ἡσιόδου, ἀφοῦ ἡ χρῆση τοῦ λεξικοῦ δὲν εἶναι τὸ πιὸ δύσκολο γιὰ τὸ διάδομα;

Νομίζουμε λοιπὸν πῶς ἡ σοβαρὴ, συστηματικὴ μελέτῃ τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, πού σύντομα, ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς στάδια θὰ τὸ ἐντάξει στὸν εὐρύτατο γλωσσι-

ΜΕΛΕΤΗ ΠΟΙΗΣΗΣ

ΓΥΡΙΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ

Τὸ μύγαλο τὸ τσάκισα
καὶ μέσα σὲ ζωγράφισα.
Οὐρὰν καὶ ποιητὴ μου,
πῶς κοιμᾶμαι μοναχὴ μου;
Τὸ πιπίνι τὸ πιπίνι.
τὸ νερό πού πίνω πίνει.
Ἄλγυαριές καὶ πιπεριές,
τὰ λόγια σου ἦταν μαχαιριές.
Πατὰς τὴ γῆ δασά, δασά
σάν τὴ φρεγάδα τοῦ πασᾶ.
Ρίξε τὰ μαλλιά σου πίσω,
νὰ σὲ ἰδῶ, νὰ σὲ γνωρίσω.
Τῆς ἐλῖας σου τὸ μαυράδι
ζωντανὸ μὲ πᾶει στὸν Ἄδη.
Ἔλα νὰ εἴμαστε τὰ δυὸ
μέσα στὸ νερό τὸ κρυδόν.
Τὰ ματόφρυδά σου λάμπουν
σάν τὰ λούλουδα τοῦ κάμπου.

Στὸν κρουσταλλένιο σου λαιμὸ
κάνει ὁ παπᾶς τὸν ἀγιασμό.
Κάντην ἔτσι κάντην ἔτσι
τὴ βεργόλιγνή σου μέση.
Καλέ μου,
τρίκλωνε βασιλικὴ μου.
Γιὰ τῆς ἀγάπης τὸν καημὸ
τὸ πίνει ἡ γάστρα τὸ νερό.
Ἔλα νὰ εἴμαστε τὰ δυὸ μας
κι ἄς δουλιάζει τὸ χωριὸ μας.
Τι μὲ κοιτᾷς, τί μὲ κοιτᾷς;
Δὲν εἶμαι ψάρι νὰ μὲ φᾶς.
Χαρήνω σε χαρήνω σε,
κρῦο νεράκι πίνω σε.
Ἀρμπάρδοριζα,
καὶ νὰ σ' ὀριζαί
Ρουμπαλιά, γαρουφαλιά,
σὲ κυνηγοῦνε τὰ πουλιά.

Τὰ δυὸ σου χέρια πήρανε
θεργουῶλες καὶ μὲ δείρανε.
Τὰ δυὸ σου χέρια τὰ παχιά
μὲ δάλανε στὴ γῆ θαθιά.
Ἔλα μὲ τὸ πλωριὸ πανί
καὶ πάρε με τὴν ὄρφανή.
Ρίξε τὰ μαλλιά στίς πλάτες,
νὰ μυρίσουνε οἱ στράτες.
Βάρε με μὲ τὸ στυλῆτο,
κι ὅσο αἷμα τρέξει, πιέ το.
Μαῦρα μάτια μὲ κοιτάζουν
καὶ γλυκὰ μὲ κουβεντιάσουν.
Γιὰ ἰδές τὴνε, γιὰ ἰδές τὴνε,
ἥλιο, φεγγάρι πῆς τὴνε.
Κόψε τὸ πορτοκάλι σου,
τὸ γαῖμα μου χαλάλι σου.
Ματάκια μου, ματάκια μου,
τῆς νύχτας παιχιδάκια μου.

ΣΤΙΧΟΙ ΟΜΗΡΙΚΟΙ

τεττίγεσιν ἐοικότες, οἷτε καθ' ὕλην
δενδρέφω ἐφεζόμενοι ὅπα λειριδέσαν Ιεῖσιν. (Γ 151—2)
... περικαλλέα δειρήν,
στήθεά θ' ἱμερόεντα καὶ ὄμματα μαρμαίροντα. (396—7)
... μέγα δ' ἔδραχε φήγιμος ἄξων
δριβοσύνη· δεινὴν γὰρ ἄγεν θεὸν ἄνδρα τ' ἄριστον.
(Ε 848—9)
αὐτὰρ ἐπεὶ δειπνήσῃ καὶ ἤραρε θυμὸν ἔδωδ' (ε 95)
εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἤδε καὶ ὕπνου. (ψ 346)

ἀσπασίοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμών ἴκοντο. (ψ 296)
Ἥλαθες, Τηλέμαχε, γλυκερόν φάος. (ρ 41)
οἱ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ. (κ 485)
τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
ἐξόμενοι δὲ κατ' αὐθι γόων τίλλοντό τε χαίτας.
(κ 566—7)
κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα (κ 454)
κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο. (λ 211)
ὕπνω καὶ φιλότῃ δαμείς, ἔχε δ' ἀγκὰς ἀκοιτιν. (Ξ 353)

κό του χώρου καὶ θὰ τὸ χαρεῖ ἔτσι σὰν τρόπο ἄμεσης θέας
τῆς αὐθεντικῆς ἐλληνικῆς ζωῆς, κυρίως ὅπως αὐτὴ ζων-
τανὰ ἐπιδιδῶναι στὸν ἴδιο τὸ μελετητὴ, μπορεῖ νὰ μᾶς κά-
νει ἴκανοις νὰ μάθουμε ἐλληνικά καὶ νὰ κάνουμε ἐλληνι-
κὴ πόηση - λογοτεχνία - τέχνη. Οἱ μάρκες γλώσσας,
«καθαρεύουσες» καὶ «δημοτικές», κάθε σύστημα γραφῆς
ποῦ δὲν δλαστοῖναι ἀπὸ χῶμα γιὰ νὰ δώσει ψωμί πού νὰ
τρώγεται, ἡ σπουδὴ μίμησης κι ἐνταξίς σὲ ἀκατανόητα,
ξένα κι ὄχι οἰκεία ρεύματα, ὅλ' αὐτὰ ἔκαναν καὶ κάνουν
κακό. Γιὰ νὰ μάθεις ὁ,τιδήποτε, πρέπει νὰ μάθεις τὴ
γλῶσσα σου. Ὅλες τὲς γλώσσες τοῦ κόσμου μποροῦν
σ' ἕνα κάποιο βαθμὸ νὰ τίς νιώσουμε, ἀλλὰ μόνο ἂν ξέ-
ρουμε μιὰ γλῶσσα νὰ τίς ποῦμε στὸν ἑαυτὸ μας. Γι' αὐ-
τὴ τὴ γλῶσσα μιλάμε. Γι' αὐτὴν μᾶς μίλησαν καὶ τὴ μι-
λάνε ἀκόμη πολλοί. Ἀς μὴν ἀκούσουμε τὸ Μακρυγιάννη
ἢ τὸν Παπαδιαμάντη ἄς ἀκούσουμε τὸν ἑαυτὸ μας, ἄς
τὸν ἀκούσουμε: ἢ μιλάμε ἢ ὄχι, δὲν εἶναι δύσκολο
νὰ τὸ δοῦμε καὶ νὰ τὸ παραδεχτοῦμε.

Αὐτὰ θέλει νὰ πεῖ ἡ ΥΔΡΙΑ. Βάση τῆς καὶ κέντρο τῆς
εἶναι τὸ δημοτικὸ τραγούδι κι ἡ μελέτη του, ἡ γεύση αὐ-
θεντικῆς ἐλληνικῆς ζωῆς, ἡ ἀναζήτησις γνήσιων δυνα-
μεων, ὅπου νὰ βασισθεῖ μιὰ ἐλληνικὴ λογοτεχνία καὶ τέ-
χνη, σπουδὴ τοῦ ἐλληνικοῦ λόγου καὶ κάθε μορφῆς ἐλ-
ληνικότητος, ὅπως ἐπιδιδῶναι ἢ διακριδῶνται ὅπουδήποτε.
Ἡ λαογραφία, ἡ φιλολογία καὶ ὅποια ἄλλη σχετικὴ
ἐπιστὴμη δρίσκονται στίς παρυφᾶς τῆς ἐπιστήμης χωρὶς
ἄμεση ἀναφορὰ καὶ σχέση μὲ γνήσια πραγματικὴ ζωὴ,
εἶναι ἐξω ἀπ' τὸ κλίμα τῆς. Σ' ὅλα αὐτὰ ξεκινάει ἀπ' τὴν
ποίησι, ἀπ' τὸ δημοτικὸ τραγούδι ὡς τὸν Ὀμηρὸ στὴν
πρωτότυπὴ τους γλῶσσα. Οἱ μεταφράσεις ἀπὸ ἐλληνικὰ

κειμένα γίνονται δεκτὲς μόνο σὰν προσωπικὸ διάβασμα
τοῦ μεταφραστῆ καὶ μπαίνουν ἀπὸ κάθε ἀποψη σὲ δεύτε-
ρη σειρά· κι αὐτὸ θέβαια δὲ σημαίνει πῶς ἡ σωστὴ μετά-
φρασι θεωρεῖται κάτι ἀσήμαντο.

Στὰ ὅρια τοῦ χώρου μας θεωρεῖται ἀπαραίτητο νὰ
παρουσιάζεται καὶ ποίηση ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον, παλιά καὶ
σύγχρονη. Καὶ ὅσο ὁ χώρος θὰ τὸ ἐπιτρέπει, θὰ ἐπιχει-
ρήσουμε κι ἕναν εὐρύτερο κατατοπισμὸ σὲ ὅ,τι ἀπὸ τὴν
παγκόσμια λογοτεχνία καὶ τέχνη θὰ θεωρηθεῖ ἀπαραίτη-
το γιὰ τὴν ΥΔΡΙΑ.

Πρὸς τὸ παρὸν ἡ ΥΔΡΙΑ βασίζεται σὲ Πατρινὲς δυ-
νάμεις, πού μὲ πολὺ κόπο ἀνιχνεύονται πίσω ἀπὸ τὴν
προθήκη ἐνὸς στεῖρου ἐπαρχιωτισμοῦ. Θέλει νὰ εἶναι ἕνα
σεμνὸ περιοδικό, δὲν περιμένει πῶς προσβάλλει τίποτα
καὶ κανέναν, ἀντίθετα καλεῖ ὅποιονδήποτε στίς σελίδες
τῆς. Μόνο πού θὰ πρέπει νὰ κατανοηθεῖ ἀπόλυτα τί εἶναι
ἡ ΥΔΡΙΑ καὶ γιὰτί ξεκινάει. Κάθε παρανόηση σὲ τόσο
ἀπλά πράγματα θὰ ἦταν ἀπλῶς ἀδίκια.

Ἐλπίζουμε πῶς ἡ ΥΔΡΙΑ θὰ ἐπιδιώσει, τουλάχιστον
γι' ὀρεκτὰ τεύχη. Εἴτε ὅμως αὐτὸ γίνεῖ εἴτε ὄχι, ἔχουμε
τὴν αἴσθησι πῶς ἡ ΥΔΡΙΑ κάνει, λέει πραγματικὰ
κάτι, πῶς θέτει τίς βάσεις γιὰ μιὰ ἰσχυρὴ μνήμη, σὰν ἐ-
κείνες τίς καλὲς μνῆμες πού ὅλοι ἔχουμε, ἀπὸ ἀνθρώπους
καὶ ἀπὸ πράγματα — καὶ ἀπὸ προσπάθειες περιοδικῶν,
ποῦ ἀνάμεσά τους ὁ ὑπογράφων θέλει νὰ θυμηθεῖ τὰ τρία
ΟΣΤΡΑΚΑ, πού ἔβγαλε πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια μὲ τὸν
Ἀντρέα Μπελεζίνη, στὸν ὁποῖο τώρα ἐδῶ θέλει ν' ἀπο-
δώσει τιμὴ· πράγμα πού θὰ θέλαμε νὰ κάνουμε ὅλοι γιὰ
ὅλους.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Α. ΣΚΑΡΤΣΗΣ